

bighed er opfyldt af den nedseiede løse Sod, og ved paakommende Skorstensild slipper dette ud som en Gnistregn; undertiden mangler Rensedoren forneden aldeles for at undgaa den ved Døren nedløbende Sod, og det siges, at Rensningen i saa Fald foregaar ved at tage nogle Sten ud. De blive som oftest ikke egentligt berappede indvendigt, men kun tilladssede med Kalk, og den derved opstaende ru Inderside besfordrer Glandsfodens Afsetning. Rensningen udføres som oftest meget slet, idet man istedetfor at bruge det paabudte Kugleapparat indskrenker sig til at affeie den løse Sod med en Koft eller Halmvidst; men der kan tilføies, at under Manglen af en god indvendig Berapning og en forøvrigt daarlige Opmurning er det vistnok hyppigt helbigt, at Kugleapparatet ikke bruges, da dette let vil afføde Glandsfoden paa enkelte Steder, saaledes at Kalkpudsen tages med. Forøvrigt viser Erfaringen, at det er umuligt ved Rensningen at fjerne Glandsfoden; og det synes at være uundgaeligt, at Glandsfoden jevnligt kommer i Brand, og at Skorstenen saaledes brændes ud, hvad der selvfølgelig er forbundet med stor Fare i straaetækkede Huse, om end Faren indskrenkes noget ved, at de fleste Udbrændinger ske om Vinteren. Direktionen fik flere Gange Leilighed til at se nogle Skorstene, som ved Efter-synet viste sig at være udbrændte, uden at Nogen havde bemærket det; i disse Tilfælde stod Skorstensens indvendige Side aldeles ren, og det saa ud, som om Fugerne indtil omtrent en Linies Dybde vare omhyggeligt udreene. Som Anthydning af Muligheden for, at Udbrændingen kunde ske, uden at det var bemærket, forklarede en af de Paagjældende, at medens Udbrændingen første Gang, den indtraadte, skete under en stærk Gnistregn, havde han bemærket, at den senere flere Gange var slet med en ganske rolig og klar Flamme uden Udskafning af Gnistre og kun varede et Nieblit.

En ganske særlig Fare frembyde de snevre Skorstene, hvor der fyres med Lyng, da de brændende Lyngkna meget hyppigt suges op igjennem Skorstenen og kunne holde sig glødende i nogen Tid, efterat de ere faldne ned paa Tagene; dette Moment har saameget større Betydning, som de snevre Skorstene synes at have stærk Indgang i Lynggegnene. I Modsetning til Lyngknaene synes brændende Halm at slukkes strax.

Direktionens Opfattelse er, at det er paa høie Tid, at man ved et Forbud ligesom i Hertugdømmerne Holsten og Slesvig forhindrer de snevre Skorstenes videre Udbredelse i straaetækkede Huse.

Af det foran om Skorstene Anførte fremgaar formentlig, at der foruden en Indskjærpelse af de i Loven giorte Regler er Trang til Bestemmelse om:

at snevre Skorstene ikke maa opføres i Bygninger med Tag af Rør, Straa eller Lyng, samt

at Skorstene i Almindelighed kun maa opføres af brændte Sten; at de vide Skorstene idetmindste fra 1 Men under det Sted, hvor de gaa igjennem Tagfladen, og opefter skulle opmures i Kalk, og at snevre Skorstene udelukkende skulle opmures i Kalk.

Med Hensyn til Bagerovnes Udbredelse og Indretning kan bemærkes, at i de mere fremstredne Egne, saasom paa Verne og i det østlige Jylland, er Husbagning i stærk Tilbagegang; det er ganske almindeligt, at der aldeles ikke opføres Bagerovne i ny Gaarde og Huse, og forsaavidt de opføres i Gaardene, er det kun for at kunne benytte dem ved festlige Leiligheder og til Tørring af Korn; men samtidigt med Husbagnings Tilbagegang voxer Antallet af Bagerier til Næringsbrug. Naar Bagerovne foraarfage Ildbrand, kan det — bortset fra de ikke saa Tilfælde, hvor Branden foraarfages ved, at let antændeligt Brændsel ligger for nær Indfyrringsstedet — ske ved, at Gnistre fra den udbragte Ild eller de jevnligt udbrændende Trækrø, forsaavidt disse umiddelbart udmunde i et aabent Ildsted, tænde det mellem Loftstrædderne nedhængende Spindelvæv og Snavs. Disse Ildbrandsaarfager kunne med Lethed fjernes og ere ogsaa hyppigt delvis fjernede i de nyere Gaarde, dels ved at Loftet ved Indfyrringsstedet er kalkpudset eller beskyttet ved en Kappe, dels ved at Trækrøene ikke udmunde umiddelbart i det aabne Ildsted, men i et Samlingsrum eller Kør, der staar i Forbindelse med Ildstedet, dels ved en fordybet Fyrgrav foran Døren og endelig ved, at der i Dørens Bund er en Beholder til midlertidig at optage den udbragte Ild; men der maa dog bemærkes, at, uagtet disse Foranstaltninger alle ere meget lette at tilveiebringe, er det dog meget sjældent, at man paa eet Sted finder dem alle trufne. En herfra helt forskjellig Ildbrandsaarlag indtræder, naar Døren reener, enten hvor Hvelvingen møder Vangerne eller Forsiden, eller over Trækrøene og tænder, hvad der ligger ovenpaa Døren. Endelig kan som hyppig Ildbrandsaarlag nævnes, at Gnistre suges op i Skorstenen og tænde Straataget; hvad enten det nu sker gjennem Abninger i sletopførte Skorstene eller ved, at Gnistrene gaa ud foroven; denne Aarsag synes idetmindste ved Bagerier til Næringsbrug at burde fjernes ved et Paabud om brandfrit Tag omkring Skorstenen og en Forhoielse af Skorstenen, naar den ligger i Nærheden af andre straaetækkede Bygninger.

Med Hensyn til Bagerovnenes Indretning kan bemærkes, at der vel paa enkelte Steder findes Døne, der mangle den forefrevne Tykkelse, men medens Loven kun foreskriver en Tykkelse af 12³/₄ Tommer for Døne af brændte Sten og 17 Tommer for raa Sten, er Tykkelsen ved de fleste nyere saavel Husovne som Døne til Næringsbrug enten 22¹/₂ eller 27 Tommer, og undertiden findes der derhos et Lag Ler eller Sand ovenpaa.